

نومرو : ۱۳۷

اجتہاد

اداره خانه

ایستانبول : چغال اوغلنده اجتهاد نهوی

« Idjiihat » Constantinople

اورده شنجی منه تأسیس

مؤسی : دوقتر عبدالمجید

نسخه سی ۵ غرو مشور

تلفون : ایستانبول ۸۶۵

حریت فکریه و انسانلغه خادم

سنه لك : ۲۵۰ غروش
آاتی آیلق : ۱۳۰ »

آبونه

۲ کانون ثانی ۱۹۱۹

ایچون سزك نظر كزده مادی و جسمانی اولان شیلرك هیچ اهمیتی یوق : تنفس ایتدیککنز هوایه ، ایچدیککنز صویه ییدیککنز بیكه اهمیت ویرمنسکز ، کیدیککنز البسیه ، اوطوردیغکنز اوه ، یورودیککنز سوقاغه اهمیت ویرمنسکز بونك ایچوندركه صاف هوا دن قاجار ، داراجق محله لره صوقولورسکز ، بونك ایچوندركه اولریکنز قارا کلق : اوطوردیغکنز ، یاتدیغکنز ، یك ییدیککنز اوطه لرقارا کلق ، سیالركز قارا کلقدر . بتون حیاتیکنر صباحدن ، اذان وقتنه قادار دوام ایدر ، کیجه لری اویوشورسکز ، قیمیدایه . منسکز وپلاولریکنز هضم ایتك ایچون یاناغه کیومکدن ده قولا ی برچاره بولامازسکز . یانی باشكزده ، برونكزك دیننده قوجه مان بر آروپا وار ، آروپا ناصل چالیشیور ، نه یاییور ، نه طرفه کیدیور خبرکنز یوق . « بواتهاملری یوزمزه قارشى چوق تکرار ایتدیلر و هر فرصت دوشدکجه لیاقتسز لکمزدن دم ووردیلر . (توركیا آروپاده قالا بیلمی؟) سؤالی صورولدینی زمان استانبول مسئله سی موضوع بحث ایدلدى و برچوقلری توركلر ، استانبول کی کوزهل بر شهرده یاشامق ایچون ایجاب ایدن ذوق سلیمه ، حس بدییی به مالك دکلدز . دیدیلر .

محترم پاشا حضرتلری ، دون آقشام کوپردن استانبول طرفنه دوغرو کلیوردم ، هوا قارارمق اوزره ایدی ، خلیجك اوزرنده براییک لاجورد بولوط دولاشیوردی . وهله عقله ذات عالیلری طرفندن بر مقاله کزده یازیلش اولان شو جمله کلدی : « خلیجك بر طرفی ، برده اوت طرفی استانبول - بك اوغلی . برجهته قناعتکارلر ، دیکرنده قناعتکار اولمیلر ، یاخود آز قناعتکار اولانلر . استانبول طرفی کونش باطنجه : کومس ! . . . طاووق ، هندى ، اوردك حیاتی : قارا کلق اولدی . بر مزار . » اوت قارشینك اوفعال سینه سندن قورتوله رق ، ایصسر ستمزه دوغرو یورورکن ، کوپرنك اوزرنده بونی دوشونمشم واونك اوزرینه هپ بومشته اطرافنده بز توركلره واسلاملره

بونلری اشاره کوستریر ايسهك ، بحر هزجك ركن سالمی (. . .) اولمش اولور . شیمدی بو مقیاس اوزره معین و معتبر اولان شو وزن اصلیده ، بر نقطه یرینه بر خط کلیرسه یعنی بر قیصه هجا صیقیشدیرلش اولورسه (زحاف) دیدیکمز آنکسنزك وقوعبولور ، که بو اسکیلر نظرندره بر علت صاییلردی . بونك عکمی واقع اولورسه یعنی اوزون بر هجا یرینه قیصه بر هجا کتیریلوبده اونی موزون اوقومق ایچون چکمك ولاستیک کی اوزاتمی مجبوری حاصل اولورسه او وقت (اماله) دیدیکمز مناسبسنزك حسن اولنور . الخ .

[مابعدی وار]

رضا توفیق

هفتیه نامه

استانبول ویکی جامع

— عزت فؤاد پاشا حضرتلرینه —

زه : « سز بوشهره لایق دکلسکز ! » دییورلر ، ایپکلی مرمره سی ، چیچکلی ساحلاری ، مغموم خلیجی ایله اوروپانك شبهه سزك دلربا شهرلرندن بری اولان بواسکی بیزانس یادکارینه بزی لایق کورمیورلر ، « سز ، آردی آرقه سی کله یانفینلرکز ایله ، کوزهل استانبولی بر خرابه زاره چوریدیکز ، جاده لریکنز ، سوقاقلریکنز ، محله لریکنزله یوزلجه کیلو متره لى مسافه لری یانغین وچوروك تحته افقاصی آلتنده براقیدیکز ، یانفینك مشؤم صولتلیرینه دوچار اولمادق بر محله کنز ، برسمتکز قالمادی . یانفینلر سزك ازلی وابدی برنوشکنز . . . زیرا مز ، جالا او اسکی ؛ معهود شرق ذهنتلرکزله دنیایی بکنمیسور ، حیاتی سومیورسکز ، و دنیایی بکنمیدیککنز ، حیاتی سومه دیککنز .

چوق سوهرز ، آچيق هوانك قدری بيسلير ، آيدينلق اولرده اوطورمقدن خوشلانيرز . چشمه لرمز ، صويه ، كنيش صوفالريمز ، طاشاقلريمز هوايه و ضيايه : كو كصولرمز ، چامليجه لرمز ، فنارلرمز ، باغ باغچه لرمز صخته ، نشمه يه ، حيايه نه قادار مريبوط اولديغيمزه دليدلر ، خاير . . . بز مادی و جسمانی اولان شيلری استحقار ايمه دك . بز حقيقی روحيزده يويله اخروی اشياقلر ، قارا كلق حسلر يوقدی . بو حسلر بزه صوكرادن كلشدر ، بونلر صوك عصر ك محصوللر يدر . بتون يانغينلرمز ، بتون بلدی اهللارمز بتون قيدسز اقلريمز ، هپ فلاكت سینه لرمزك ، قارا كونلريمزك محصوليدر . غوائل مختلفه دن آزاده قالالم ، راحت بر نفس آلا بيسللم ، كنديمزي طويليله لم بز پاشامه سنی ده ، بنا ايمه سنی ده ، اعمار ايمه سنی ده بك اي بيليرز دیدم ، وبكا ، مبالغه لی بيله اولسه ، بويكي وقوتلی اعتماد نفسی تلقين ايتديكندن دولاني يكي جامعي ، و محتمم ابده مزي بوتون روحه له سلاملايه رق يورودم . . .

بيللم قاچنجی درجه ده مهمدر ، فقط ذره قادار اهماله كله ين وظيفه لرمزدن بري ده شهر مزده كي آثار نفيسه يه حرمت ايتك ، اونلری بحق محافظه ايتكدر . نه در اويكي جامع حوليسنك حالی ! .. مدنی بر شهر ايچون اونو مردار و ملوث منظره در ! بر برلر ، يمشجيلر ، سبز هجيلر ، هرچنسدن و هر نوعدن صاييجيلر ... يا او بيسلك ، يا اويكرنج غلبه لق .. بوقادار نفيس و كوزل بر اثر معماری ني ، اولويات ايچنده بر اقق رواحي ؟ .. هانكي شهر اميني بوايشك فرقه در عجب ؟ .. شهر مزده كي آثار نفيسه يي دوعرو دوروز صابيه جق بر شهر امينمز واري ؟ .. بويله بويوك و كوزل ابنيلر ، باشقه ملكتسزده ، قيمتدار اشيا ناصل جامكانلرده صاقلانيرسه اويله محافظه اولونور . اولا ، اطرافه بويوچك بر ميدان آجيلر ، مكمل انتظامه صوقولير ، و اوبنا ، آچيق بر آلين كي

استاد اولونان و بوقاريده آنجا ق بر قسمی يازا بيلديكم سلسله اتهامات ، برر برر دماغی قاوردی . استانبول طرفه دوعرو آتديغ هر آيدمه ، آرقه مده بك اوغلی صانكه بكا : « سن بوشهره لايق دكلك ! » ديه باغرييور و بي امين اوكنه دوعرو سوروكليور ظن ايتدم ،

فقط بر دنبره ، آقشامك آلاجه قارا كلنی و مور سيسلری آراسنده ، كوزلرمك اوكنده ، قويو كوموشی رنگلی ، محتمم و معظم بر آبد ، ايجه مناره لر ينك نارين و ظريف اندامی ، قبه لر ينك منتظم و مكمل خطوطيله محتمم و معظم بر آبد ، بر شاهقه صنعت يوكسلىدى : يكي جامع ! . . .

بلا اختيار توقف ايتدم . جامعك اوقويو كوموشی رنگی نظرلری كنديسنه چكدى ، باقدم ، ايجه باقدم ، شمدي كوزلرمك اوكنده يكي برجهان بدائع آچيايور ، تخيله مده و محتمم قبه ، او ايجه اوزون مناره لر سماواته دوشمو آلا بيلديكنه يوكسليوردی . يكي جامع ، اومغور و ووقور كووده سيله استانبولی قانادلى آلتنده طوتيور ، ووقمز انكمز ، مديتسزلكمز ، بار بار لغمز حقنده انصافسزجه صويله ين ، صيق صيق تكرار ايديلن بوتون او اسناداتی ردو تكذيت ايديور ، و صانكه :

« - كوريورسك كه اونلرك هپسى مبالغه و رچوغي يالان ! سن بوشهره ، هم رچوqlرندن زياده لايقسك . سنی ذوقسزلك ، حسسزلكه اتهان ايدنلر اولورسه اونلره ني كوستر ! » ديوردی . نهوت اوزمان دوشوندم كه يزم يويله چوق جامع لر يمز : سلطان احمد لرمز ، سليمانيه لرمز ، فاتح لرمز ، بايزيدلرمز . . . و اردی . اوزمان دوشوندم كه بز بزانسك بوكنه پايتخته يكي و معظم آبدلر ركز ايتدك . ياواش ياواش اجداد مزك باغچه و چيچك عراقی ، تاريخی اكلنجه لرمز ، سيرانلرمز ، بوغاز ايچندن خليه قدر هر طرفه ياشايان ، جانلانان نشئه لی حياتی منظر لادم . اوزمان دوشوندم كه بز توركلر ياشامغي ده

سودا در دوشنده باقی کلکون کونش ،
 بیلیم بنم کی اوده الکلش ؛
 باشنده بردومان، ایچنده آتش ،
 شو داغک یاتیشی بکا بکزم یور .

..

اووایی نازلایان سکون او یقوسی
 بنده صیرلاتیرکن عربت دو یقوسی ؛
 شو اوزاقده توتن بلبل یاوروسی ،
 صفالی او نمکده سکا بکزم یور .

قوزان زاده

صناب محی السیری

تا اوزاقلردن کورولور ، سیر ایدیلیر . بزده لونیا نیزی
 و آمار نفیسه نك اتکنه قادار تشمیلی ایتمه یلم محمود پاشا ،
 باقی یازاری ، یش چارشیمی الخ .. کی مردار برلرمز
 وار . بوقاداری یتیشیر .

باقالم بونی هانکی شهر امینی دوشونه چک ؟ ..

سرور بریغ

کورد تمثاله

او یان آرتق ! بو او یقو آلوردی ؛
 توله مک کورد ایچونده برحقدر .
 چیغلنک انباهی آسکلاتسون ؛
 یاشامق شبهه سز محقق در .

§

ایشته ناریخ اومشهر ماضی ،
 سکا شهنامه مؤیددر ،
 او بویوک چهره ، نام « ایوبی » ؛
 ایله قدرک بوکون مؤیددر .

§

فضل و آتی اوکنده بکارکن ؛
 آتلا ، یوکسل ، حیاتی کور ، آسکا ؛
 بیقمه ، بقیدیرما طویلا اقوامی ؛
 برکوش گول اولور کوجوک داملا .

§

ملت توله ، حیاتی ایسترسه ؛
 یاشامق شبهه سز بیلنمه لیدر .
 قانله تسخیر ایدیلن استقبال ،
 شمندی آرتق قلم بیلنمه لیدر .

§

شعر

« اوکسوز رباعیلر » دن :

سنسز حیات

کونشی کور ، آتی صاغیر ، ییلدیزلری سرسری ؛
 زکارلری ناله طاشیر ، بولو طلری قار ، ألم ؛
 سنسز حیات ایشته بویله برسانک آلتیدی ،
 هم کورن ، هم ایشیدن ، هم ایعتان مشعلهم !
 دردتوره عبده الله هودت

غریب تور کیسی

شو ایرماغک طاتلی طاتلی آیتشی ،
 یولکه صالدیم جان بکزم یور .
 دینه دن دوکولن توکنمز باشی ،
 وفاده آلدیم شانه بکزم یور .

..

طاك یری بورونمش فیزیل کسومیه ؛
 بیلیم کوکله او یان جاومیه ؛
 اوغر کده دوشدجه بر کریمیوه ،
 یاشمه دولاشان قانه بکزم یور .